

Bogu na čast. bližnjemu na pomoč!

GASILEC

Izdaja odbor deželne zveze kranjskih gasilnih društev. — Urejuje tajnik Fran Ks. Trošt na Igu pri Ljubljani. — List izhaja poljubno po potrebi v nedoločenem času, vendar vsaj štirikrat na leto, in ga dobivajo člani zveze brezplačno. — Za neuđe stane vsaka številka 20 vin.

Zvezne zadeve.

Dne 6. aprila t. l. praznoval bode načelnik zveze, naš starosta, g. Fran Doberlet svojo 70 letnico. Priredila se bode dne 5. aprila zvečer primerna slavnost, katere program bomo društvom pravočasno doposlali. Želeti je, da bi bilo ta večer vsako društvo zastopano, vsaj tista, ki imajo prikladno potovanje.

Za odbor:

Fr. Ks. Trošt.

A. C. Achtschin.

Bolniška podpora blagajnica

bode še delovala, ker je upati, da pristopijo tudi društva, ki še niso pristopila v njen krog. Nekatera društva so s svojimi prispevki za januar, februar in marc še na dolgu; opozarjajo se tem potem, da svoj dolg prej ko mogoče poravnajo.

Zvezno vodstvo.

Letnih izkazov in statistike še sedaj nekatera društva niso vposlala. Prosimo, da to čim prej storé, da zamoremo tudi mi stvar vravnati. Tudi letnina za 1902, ki znaša po 20 vinarjev za člana, naj se pri tej priliki dpošlje.

Zvezno vodstvo.

Cesarska jubilejska ustanova

avstro-ogrskih zavarovalnic v podporo ponesrečenih gasilcev in njihovih zapuščencev.

Da dotičniki ne zamude roka za vlaganje prošenj, podamo nastopno določila te ustanove, ki vže toliko let blagotvorno deluje.

Tej od več zavarovalnih društev v letu 1873. ustanovljeni «cesarski jubilejski ustanovi avstro-ogrskih zavarovalnic» v podporo ponesrečenih gasilcev in njihovih zapuščencev je namen, resnično potrebnim in vrednim poklicnim ali prostovoljnim gasilcem avstro-ogrške države, kateri so v izvrševanju svoje službe zadobili težko bolezen, se pohabili ali ponesrečili, oziroma njihovim zapuščencem podporo dajati.

Tisti, kateri hočejo dobiti ustanovo 100 ali 60 K, se pozivljajo, naj svoje prošnje do 20. maja 1902 pošljejo zveznemu odboru v daljno poslovanje. V svrhu hitre rešitve je prošnjam in prilogam, katere niso v nemškem jeziku sestavljene, priložiti nemški prevod.

Prošnje, katere je nasloviti:

Löbliches

Komitee zur Verwaltung der Kaiser-Jubiläums-Stiftung österr.-ung. Assekuranz-Institute

in

Wien.

Slavni

upravni odbor cesarske jubilejske ustanove avstro-ogrskih zavarovalnic

Dunaj,

so, kakor priloge, koleka proste; priložiti jim je sledeče priloge:

a) spričevalo načelnika gasilnega društva, da je oboleli ali ponesrečeni gasilec bil ud ali je še ud kacega domačega gasilnega društva;

b) zdravniško spričevalo o načinu bolezni ali poškodbe, kakor tudi o tem, da je dotičnik to poškodbo pri gasilskem delu zadobil;

c) spričevalo županstva o potrebi in vrednosti prosilca (prosilke), kakor tudi natančno njegovo bivališče (ubožno spričevalo).

Daljna pojasnila, ako komu ni zadosti jasno, daje tajnik zveze.

Avstrijska državna gasilna zveza.

V seji, ki je bila dne 3. novembra 1901 na Dunaju, ugodilo se je vabilu deželnega stolnega mesta Solnograda, ter se je enoglasno sklenilo, da se bode vršil

VII. avstrijski gasilski shod dne 7. in 8. septembra 1902 v Solnogradu.

Obiskovalci tega shoda bodo imeli priliko pri tej priložnosti obiskati tudi Monakovo, kjer bodo od tamošnjih gasilcev gotovo ljubeznivo sprejeti in marsikaj si priučili v tamošnjem vzorno vredenem gasilstvu.

Želeti je, da se udeleženci shoda pravočasno zglasijo, da se zamore vse potrebno ukreniti.

Odbor avstrijske državne gasilne zveze.

Toplice, dne 2. februarja 1902.

Reginald Czermack s. r.

Prošnje za podporo iz deželnega stražno-gasilnega zaklada.

Vsled večstransko izražene želje podajamo nastopno načrt, kako je napravljati prošnje na visoki deželni odbor v zmislu ukaza istega z dne 13. septembra 1901 za podporo iz deželnega stražno-gasilnega zaklada, ter opozarjamo društva, da svoje prošnje slično po tem načrtu sestavljajo in jih marca meseca visokemu deželnemu odboru frankovane dpošljejo.

Visoki deželni odbor vojvodine Kranjske v Ljubljani.

Udano podpisano načelnštvo prostovoljnega gasilnega društva prosi za znatno podporo iz deželnega stražno-gasilnega zaklada, ter svojo prošnjo podpira s sledečimi prilogami:

- 1.) Glasom zapisnika občnega zbora, ki je priložen v prepisu pod 1/, se je društveni račun za preteklo leto pregledal in odobril.
- 2.) Društveni račun za pretečeno poslovno leto 2/.
- 3.) Proračun za bodoče leto pod 3/.
- 4.) Društveni inventar, iz katerega je razvidno društveno premoženje pod 4/.
- 5.) Imenik društvenih članov se stanjem dne . . . 1902 pod 5/.

Visoki deželni odbor naj blagovoljno uvažuje te podatke in blagohotno nakloni zdato podporo, to tembolj, ker društvo nima podpornih članov in je občina siromašna, ki tudi ne more društva podpirati z visokimi zneski, ker ima obilico družih stroškov, a skoro nikacih dohodkov razun davčne naklade.

Za prostovoljno gasilno društvo v N . . . . .

dne 1. marca 1902.

N. N.
tajnik.N. N.
načelnik.N. N.
blagajnik.**Obrazci prilog.**

Priloga 1.

Zapisnik

občnega zbora prostovoljnega gasilnega društva v N . . . . .

Navzoči:

30 gasilcev in župan, kot zastopnik občine.

Načelnik otvori zborovanje s pozdravom na navzoče tovariše in pozdravom na zastopnika občine ter konstatira sklepčnost zbora.

Tajnik poroča o društvenem delovanju v pretečeni dobi. Društvo šteje 35 delujočih, 3 častne in 2 podporna člana, imelo je v teku leta pet skupnih in sedem vaj v posameznih oddelkih, katerih so se člani pridno udeleževali. Odbor je imel štiri seje. Požarov je (ni) bilo, ogenj se je vselej omejil na goreči predmet.

Slavnosti se je društvo udeležilo v L . . . . ., o priliki praznovanja 25 letnice bratskega društva.

Blagajnik izkazuje 270 K 35 h dohodka in 263 K 87 h stroška, toraj 6 K 48 h preostanka. Poleg tega ima društvo še na kupljeni brizgalnici pri tvrdki S . . . . . 300 K dolga.

Proračun za prihodnje leto izkazuje potrebščine 560 K, in sicer za plačilo dolga 300 K in za nabavo novih stvari 260 K.

Račun in proračun se odobrita. Za pregledovalce računov se izvolijo N. N.

Sklene se po nasvetu blagajnika kupiti toli potrebno premikalno lestvo.

Ker posameznih predlogov ni, volitve pa za letos odpadejo, zaključni načelnik, zahvaljujoč se županu in članom za udeležbo, občni zbor.

N. N.
tajnik.N. N.
načelnik.N. N.
odbornik.

Priloga 2.

Računski sklep

prostovoljnega gasilnega društva v N . . . . . za čas od . . . . . 1901 do . . . . . 1902.

A. Dohodki:

- 1.) Podpora vis. dež. odbora iz deželnega stražno-gasilnega zaklada . . . . . K 200.—
- 2.) Podpora občine N . . . . . » 100.—
- 3.) Podporni člani . . . . . » 3.—
- 4.) Podpora zavarovalnice N. N. o priliki požara v N . . . . . » 60.—
- 5.) Dohodek veselice . . . . . » 30.—
- 6.) Razni mali dohodki . . . . . » 5.—

Skupaj . . . . . K 398.—

B. Stroški:

- 1.) Plačali tvrdki N. N. na račun dolga . . . . . K 300.—
- 2.) Članarina zvezi gasilnih društev . . . . . » 6·20
- 3.) Stroški o priliki požara . . . . . » 45·70
- 4.) Poština . . . . . » 2·30
- 5.) Razni mali izdatki . . . . . » 7·80

Skupaj . . . . . K 361·90

toraj je prebitka . . . . . » 37·10

ki se zaračuni v prihodnjem letu.

Poleg tega pa dolguje društvo še tvrdki N. N. na kupljeni brizgalnici . . . . . K 300.—
in neplačane obresti do 31. decembra 1901 . . . . . » 46·56

toraj skupaj . . . . . K 346·56

N. N.
načelnik.N. N.
blagajnik.

Račun pregledali in odobrili:

N. N.

N. N.

N. N.

Priloga 3.

Proračun za leto 1902.**A. Dohodki:**

- 1.) Podpora občine . . . . . K 50.—
- 2.) Doneski podpornih članov . . . . . » 5.—

Skupaj . . . . . K 55.—

B. Stroški:

- 1.) Dolg tvrdki N. N. z obrestmi . . . . . K 370·90
- 2.) Članarina zvezi . . . . . » 6·10
- 3.) Nova lestva . . . . . » 200.—
- 4.) Razni . . . . . » 20.—

Skupaj . . . . . K 596.—

toraj primanjkljaja . . . . . » 546.—

ki se bode delno pokrtil s podporo vis. deželnega odbora in družih dobrotnikov.

N. N.
načelnik.N. N.
blagajnik.

Obrazcev za «Izkaz» članov in za «Inventar» nam ni tukaj treba podajati, ker smo iste itak vsem društvom doposlali.

Kako je gasilno društvo v L . . . svoje zapisnike in knjige vodilo.

V občini L . . . osnovalo se je prostovoljno gasilno društvo na podlagi pravil, katere je isto dobilo pri zvezi kranjskih gasilnih društev v Ljubljani že tako sestavljene, da ni bilo treba drugega, nego samo še kraj in sedež gasilnega društva v dotičnem prostoru izpolniti. Ko se je to vse zgodilo, predložila so se dotična pravila na visoko c. kr. deželno vlado, katera je tudi, uvaževaje potrebo takega društva, pravila takoj potrdila.

Ko je bilo tako prostovoljno gasilno društvo osnovano, imel je tajnik tega društva polne roke dela. Ker je ta opravljal tudi tajniški posel pri občini, mu je bilo lahko sestaviti knjige, katere bode potreboval pri domačem gasilnem društvu.

Napravil si je sledeče knjige:

1.) blagajniško knjigo za vpisovanje denarnih dohodkov in stroškov,

2.) knjigo za vpisovanje društvenih in odborovih sej,

3.) zapisnik, v kateri je zapisoval vse zaporedoma došle dopise in vloge tičeče se društvenih zadev,

4.) inventar, v kateri je zapisoval vse gasilno orodje z dotično vrednostno svoto in predmete, kateri so bili lastnina gasilnega društva,

5.) imenik društvenikov (osnovni zapisnik).

Te knjige zdele so se tajniku najpotrebniše.

Dalje napravil si je zaznamek, kako daleč so posebni posestniki oddaljeni iz vasi in koliko metrov jim je do najbližje vode.

Ta zaznamek utemeljeval je s tem, da v slučaju požara na enem ali drugem kraju domače občine takoj vé, koliko cevi mora seboj voziti in katere vrste stroje vzeti.

Sestavil si je tudi zapisnik, kdo ima potrebno blago za pripravo in koliko vodnjakov in tako imenovanih «mačkov» je v občini, odnosno v vaseh, da se je za čas požara znal po tem ravnati.

Ko je tajnik gasilnega društva imel vse tako lepo vrejeno v domači gasilarni, bilo je njemu lahko vsako delo ter se ni bal, da bi imel od strani načelnštva ali pa od zveznega odbora kake neprilike.

Ker je tajnik bil ob enem tudi blagajnik, vodil je tudi blagajniško knjigo. Na levo stran iste vpisoval je dohodke in na desno stroške zaporedoma, ter pri vsakej točki postavil dan, kedaj je kaj prejel ali izdal, da ne bode pomote.

Ta knjiga se je potem vsako leto, ko je imelo dotično društvo svoje končne letne račune, zaključila tako, da so se dohodki posebe in stroški posebe zračunali in se obe svoti primerjali. Ostanek, ki se je pokazal, bil je ali ostanek gotovine v blagajni ali pa dolg, kateri se je še pokazal za naročene gasilne predmete.

V sejno knjigo zapisoval je vse društvene vaje in odborove seje, dalje kedaj je društvo imelo svojo veselico in koliko je bilo dohodkov ali pa stroškov, ali je kaka ugledna oseba počastila društveno zabavo, kolikrat je bilo društvo na izletu, kje in s koliko člani, da se je udeležilo skupne maše sv. Florijana, procesije sv. Rešnjega telesa, in na dan rojstvenega in godovnega dne presvetlega cesarja in slednjič kdo je od članov umrl in koliko društvnikov mu je skazalo poslednjo čast itd.

Vse te zaznamke si našel v lepem redu zabeležene, kadar si pogledal dotično knjigo. V sejno knjigo zapisal je tudi vse pristopivše člane, bodisi podporne ali izvršujoče.

Poslednji morali so vsi zajedno podpisati sledečo izjavo, katero je napisal v sejni zapisnik:

Pristopna izjava.

Podpisani: France Podgoršek iz Drenove vasi hiš. št. 45, Janez Vihar iz Orehka hiš. št. 4. (itd. vse zaporedoma) pristopamo z današnjim dnem kakor izvršujoči člani gasilnega društva v L... ter svečano izjavljamo, da bomo vedno poslušali in izpolnivali ukaze, dane nam po naših izvoljenih zapovednikih in da bomo nam poznana pravila točno in vestno spolnovali. V dokaz tega naša (moja) častna beseda.

Pod to izjavo morali so se vsi člani lastnoročno podpisati. One, kateri ne znajo pisati, podpisal je tajnik sam, postavivši pred ime križec ter podpisal sebe kakor priča.

Na temelju te izjave izdal je tajnik vsakemu članu izkaznico, v katerej je bilo napisano ime člana in dan pristopa, a na hrbtu te izkaznice zaznamek, katere predmete je član dobil od gasilnega društva.

Zapisnik, v kateri je vpisoval vse vloge, imenoval je «Opravični zapisnik». V ta zapisnik vpisoval je vsak dopis ali vlogo, katera je došla ali ako je društvo kojo kam odposlalo, ter zapisal na njo zaporedno številko zapisnika.

V inventar zapisoval je vse društveno premično in nepremično premoženje. Kako je bil naš tajnik vesel, ko je čital v «Gasilec» št. 3 pretečenega leta, da se ima v bodoče prošnjam za podpore iz deželnega gasilstvenega zaklada priložiti:

1. računski sklep,
2. izkaz društvenega premoženja,
3. izkaz društvenega inventarja in
4. imenik pravih društvnikov in sejni zapisnik o nameranih popravah in o nakupu potrebnega orodja.

Sedaj je bilo našemu tajniku, ki je imel svoje knjige vedno vse v redu, čisto lahko.

Vzel je potrebne tiskovine in ako takih ni imel, izčrtal si je sam potrebne pole papirja po vzorec svojih založenih knjig in tako sestavil vse gori navedene izkazke kakor sledi:

Glavno knjigo je sklenil, kakor sem že gori omenil, da je imelo društvo običaj vsako leto svoje račune zaključevati. Načelnik je sklicel sejo, pri kateri so se računi pregledali in o katerih se je zapisnik zapisal v sejno knjigo konstatujoč, da je imelo društvo koncem leta 19... dohodkov in stroškov, ter

primankljaja svoto od kron . . . , katera svota se mora z rednimi dohodki in podporami pokriti.

Tako sestavljeni zapisnik prepisal je tajnik, ter zapisal na njega «Izvirniku soglasni prepis!», ter pritisnil pod to opombo društveni pečat in predložil gospodu načelniku, da je s svojim podpisom istinitost potrdil.

Ravno tako je napravil prepis iz glavne blagajniške knjige, dohodke in stroške prepisal in izpostavil koliko je društvo imelo pretečeno leto primankljaja.

Tako je sestavil inventar s pravo lahkoto, ker je takega vsako leto vodil; koncem vsacega leta namreč pregledal je odbor svoje gasilno orodje, ter zabeležil vse one predmete, kateri so bili še dobri, v novi inventar, one pa, koji niso bili več za rabo, izključil iz inventarja. Na temelju tega inventarja se je vedno vrednost gasilnega orodja razvidela in ob enem pokazalo, koje predmete je treba nadomestiti z novimi.

Imenik društvnikov je bilo itak prav lahko sestaviti. Tajnik je istega iz «Osnovnika» prepisal na za to določen izkaz.

Gasilna postava iz leta 1785.

Priobčil A. C. Achtsehin.

Marsikaterega gasilca in tudi negasilca utegne zanimati, kako je bilo pred več kot sto leti glede gasilstva v naši domovini, zato podajamo v izvirnem tekstu tedanjo gasilsko postavo.

Postava

sa voloogna v' mejftih, inu tergih na krajnfkim.

De bi fe nefrejzha tiga s'rafnhiga ognja, katera mejfta inu terge na desheli, vezhi dejl sa volo pománkanja te potrebné perprave sa obraniti, inu gafsiti, tolikajkrat sadene, odverniti mogla, fo Njih Zefsarska svetloft fkusi enu povélje od 20. Octobra 1792. sa fhtajersko deshelo leto postavo vùn dali, katera fe sdaj tudi sa krajnfko deshelo ponoví, inu osnani. Leta postava nam da na suanje, inu nafs podvuzhí, *pervish*, kaku je treba varuvati, de ogen vùn ne pride, *drugish*, kaku fe sna, aku je ogen vunder vun prífhál, hitru svejdit.

trekish, kaku fe ima hitru pogafsiti, inu *shetertish*, kaku fe fhkoda odverniti more, katera fe sna sgoditi, kadar je ogen vshe pogafsén.

I.

Kaku je treba varuvati, de ogen vùn ne pride.

§ 1. Ogen nar vezhkrat vùnpride, fkusi *nevarnu sidanje*, ali *zimper*, fkusi *neprevidnost* ali *neskerblivost*, inu *nemarnost*.

V' mejftih inu tergih fe imajo na novizh gori postavlene hifhe, aku je mogozhe, s' zeglam, ali vfaj s' fhintelnamí, nigdar pak s' flamo kriti. Gradovi, inu druge Gospofkine sidanja, zerkve, farovshi, inu take bol imenitne hifhe, imajo vfelej s' zeglam pokrite biti.

§ 2. Pod streho fe ne fmejo, bres posebniga pervolenja, sa naprej obéne prebivalfha, ali kamre, napravláti. Lete, katere fo vshe narejéne, snajo, aku fo okoli inu okoli sidane, inu s' zeglam flafhtrane, fhe sa naprej oftati, zhe pak nifo okoli inu okoli sidane, inu s' zeglam flafhtrane, v' taistih ni prepufhenu ne ognifha, ne pezhí, ne sherjavze imeti.

§ 3. Sa naprej fo tudi léfsene fhtenge pod streho prepovedane.

§ 4. She bol fo léfseni dimniki prepovedani, inu imajo tam, kir fe fhe snajdejo, sdajzi doli versheni biti.

§ 5. Sloh imajo dimniki dobru s' moltram ometáni, zhes streho sadofiti vsdigneni, ravni, inu dofti fhiroki biti, de fe lahko fkusi slese, inu de se omefti morejo; tudi ne fmejo fkusi dimnike obeni léfseni tramovi, fklépi, ali druge bruna jiti. Sa to more sraven gospodarja te hifhe, posebnu sidarfki mojfter inu polir dober ftati, kir fizer obá ojftro fhtrafana bodeta.

§ 6. Bres posebniga pervolenja te Gospofke ne fmejo, ne shelesni, ne sidani shlebi, naj bo is kuhine, ali is zimra, v' pezh vlosheni biti: sa tiga volo je pleharjam pod ojftro fhtrafeno prepovedanu, taifte napraviti.

Gospofka pak famú taiftikrat pervolénje dati fmej, kadàr fizer ni mogozhe kuriti, kadàr shlebi nifo pre dalezh od dimnika, inu kadar per tim obéne nevarnosti ní; takrat pak more dimnikar na fe vseti, shlebe sa plazhilo, kar je prov, vezhkrat oméfti.

§ 7. V' kuhinah, inu drugih sa kurjávó perpravljenih krajih ne smejo tla nigdar lefsene biti, inu kir fe take snajdejo, fe imajo s' zhafsam prenaredit puftiti.

§ 8. Pezhnize morejo pod velbih narejene, inu s' zeglam pokrite biti.

§ 9. Tudi fhtale morejo, kir je mogozhe, velbane biti; inu Gospofka ima na to gledati, de fe sunaj pofebnih urshohov obena nova fhtala bres velba ne sida; tudi morejo teifte sgoraj, inu na straneh dobru s' moltram ometáne biti.

§ 10. Skedni inu terlze fe imajo, aku je le mogozhe, sunaj mejft, inu tergov goripoftaviti.

§ 11. Sploh rezhi nima sa naprej obenu novu sidanje ali zimpranje gori poftavleno, tudi nizh velikiga, slafti na dimnikih, inu ognifhah, perpravlenu biti, kakor de fe popred per mejftni, ali drugi Gospofki sa pervolenje profsi, potler fkusi saftopne ludí ogleđ dershán bode, inu po tim pervolénje da.

§ 12. Po tim pak fe per sidanji, popravlanji, ali pre-narejanji na hifhi, ali na dimnikih, pezháh, ali ognifhah drugi sidarji ne smejo nuzati, kakor taki, kateri fo od antverha prov fposnani, inu potérjeni, pod veliko fhtrafengo, taku dobru tega, kir kaj sidat pufti, kakor tih najetih poftanfkkih delovzov.

§ 13. Tedaj ima mejftna ali druga Gospofka fhe po tim, kadar je vshe k' sidanji pervolénje dala, fkerbnu gledati, ali fe tudi taku sida, kakor je ona pervolila, sa to, de te, kateri zhes to poftavo gréfhé, pofttrafa, inu to, kar je fuper nje pervolenje sidanu bilu, supet podreti pufti.

§ 14. Per ogledi, k' katerimu vfelej en dimnikar poklizan biti more, fe more na vfe, ker bi fe ogen prijeti snal, gledati, slafti pak na ognifhe, pezhi, dimnike, inu taku naprej.

§ 15. Vundèr pak mejftna, ali druga Gospofka nefmej obeniga plazhila vseti, ne sa ogled, ne sa pervolenje, inu tudi ne, kadar gledat pufti, kaku se sida.

§ 16. De fkusi neprevidnoft ogèn vùn ne pride, fe vfe ftrelánje v' mejfti ali tergi, ali blisu taiftiga, sunaj ozhit-niga ftrelifha, tudi vfa jègra s' ognam slafti pak krefs ojftu prepovej.

§ 17. Kuhine is-shgati, kar je fèm inu kjé navada, je zelu prepovedanu.

§ 18. Tudi fodarjam je is-shgánje tih fodov per velikim vetri, ali na krajih, kir je navarnoft sa volo ogna, prepovedanu.

§ 19. V' fhtalah, fkednih, fhupah, inu drugih s' rezhmí, katerih fe rad ogèn prime, napolnenih krajih fe nima obeden poftopit, tobak piti.

§ 20. Dreva, lan, inu druge take rezhi, katere rade gore, na pezhi, ali na ognifhi fufhiti, je ojftu prepovedanu.

§ 21. Dreva, fèno, flama, inu take rezhi, fe ne smejo sraven dimnika, inu ognifha hraniti, ali pod ftreho djati.

§ 22. Antverharji, k' imajo s' rezhmí, katere rade ogèn vjamejo, opraviti, ne smejo veliko salogo per febi v' delov-nifhi imeti.

§ 23. Kupzi, kateri s' pulfram, s' fmolo, s' salitarjam, s' sheplam, s' terpeninam, s' oljam, inu takimi rezhmí kupzhu-jejo, imajo s' njimi varnu okoli jiti, de jih pred luzhjo varujejo, inu ne smejo v' fhtazunah nigdar vezhi salogo od pulfra imeti, kakor 4 libre, inu tudi ta mala saloga more v' eni dobru hranbi, kakor v' plehatih pofodah, hranena biti; ta drugi pulfer pak, kar ga imajo, fe sunaj mejfta, ali terga na' enim varnim kraji hrani.

§ 24. Per kuhanji s' maflam je treba fkerbeti, de fe toiftu nevname; kadàr fe to vunder sgodi, ga je treba pogafiti. Voda fe nefmej nigdar gori vliti, ampak ena peft folí fe gori vèrshé.

§ 25. Antverharji, kateri is lefsá delajo: poftavim tifhlarji, draxlarji, kolarji, fodarji, inu taku naprej, ne smejo trefke v' delovnifhi puftat, ampak od dneva do dneva v' enim varnim kraji fpravlati.

§ 26. Slamo resati, lan tretí, mikati, mlatiti, inu take dejla fe po nozhi, ali zelú ne smejo, ali vfaj ne s' odkrito luzhjo naprejevseti.

§ 27. Pofebnu fe more odkrita luzh, inu sherjavuza va-ruvati, tedaj je pod tefhko fhtrafengo prepovedanu, s' odkrito luzhjo, ali sherjavzo na fkèden, v' fhtalo, v' fhupo, v' drev-nizo, ali v' druge kraje, jiti, kar fe rezhi hranejo, katerih fe ogèn rad prime. Sleherni hifhni Gospodar inu ozhe fe bo s' eno glashovnato, ali plehâto laterno previdil, de toiftu taku dobru on, kakor njegova drushina, po nozhi nuzala boda.

§ 28. Ofhtirji morejo taku dobru, kakor drugi Gospodarji, fa fvojo drushino dobru flati, sraven pak tudi sa fvoje gofte; sa tega volo imajo fhtavfkim hlapzam prepovedati, de odkrite gorezhe luzhi ne natikajo, inu njim v' ti rezhi, kakor tudi sa volo pitja tiga tobaka, vfo varnoft sapovedati.

§ 29. Sploh sleherni Gospodar, inu ozhe ima ne famu fvojim otrokam, poflam, goftazham, in goftem vfo fkerb inu varnoft sa volo ogna inu luzhi narózhiti, ampak on ima tudi vfako nozh, preden fpat gre, slafti per pezhèh, inu ognifhah ogleduvati, inu fkerbeti, de fe luzh inu ogèn prov pogafsi, ali na enim varnim kraji, kir fe fkoda sgoditi ne more, hrani.

§ 30. Ravnu leta fkerb fe tudi sa volo gorkiga, inu mo-rebiti fhe ne sadofti ohlajeniga popela perporozhi, kateri fe le v' take kraje, kamer ogèn ne pride, vfuti fmej, pak tudi ne pod ftreho.

§ 31. Nefkerblivoft v' ometanji tih dimnikov je bla doftikrat urshoh, de je ogèn vùn prifhal. Sleherni hifhni go-fpodar, inu ozhe ima tedaj na to gledati, de fe dimniki, pezhi, inu ognifha vezhkrat pozhedijo, inu taku pred ognam obvarujejo.

§ 32. Leto ometovanje tih dimnikov fe more fkusi prave svuzhene dimnikarje, inu po obfojenji te Gospofke, kakor je majnfhi, ali vezhi ogèn, na vfake fhtiri tedne, ali na vfake fhtiri dni, per antverharjih, kateri veliku ogna poterbujejo, slafti pak, ker se veliku kruha pezhe, tudi na vfake ofsèm dni sgoditi.

§ 33. Dimnikarji fo dolshni, te tudi, kateri fe branijo, fvoje pezhi inu dimnike o pravim zhafsi ometat puftiti, tudi te pezhi, inu dimnike, katerim kaj falí, ali kir fe kakufhna navarnoft snajde, Gospofki na snánje dati, inu morejo, aku to ne fture, sa fhkodo, katera bi fe sgoditi snala, dobru flati.

Tedaj fe v' leti rezhi ne smejo na fvoje perdrushnike sanefiti, ampak imajo fami vezkrat po hifhah, per pezhèh, dimnikah, inu ogni ogleđ dershati.

§ 34. Ampak je tudi dolshnoft hifhnih gofpodarjov, inu ozhetov, teifte dimnikarje Gospofki na snanje dati, kateri fvoje dolshnoft ne fture, pre malu krat, ali pre sanikernu ometajo, inu fvoje delu kje v' en dan opravijo.

§ 35. De fe tedaj vfe, kar je v' tih do sdaj povedanib regelzah naprej pifšanu, bol gvifhnu dopolni, inu nevarnoft tiga ogna odvèrné; imajo v' mejftih, inu tergi kommifsarji tiga ogna, inu zhe je vezhi mejftu, ali tergi, fhe taiftih vezh, gori poftavljeni biti. Letí imajo s' enim sidarfkim, zim-permanfkim, inu dimnikarfkim mojftam vfaku lejtú dvakrat, nam-rezh: na jèfèn, inu fpomladi saftojn po vfih hifhah okoli jiti, dimnike, pezhi, inu ognifha dobru pregledati, kar nevarniga najdejo, samerkati, inu to, kar fe bres nevarnofti ene nefrezhe odlafhati nepufti, per tej prizhi ornati. Tudi imajo takrat po hifhah perprave sa gafsénje ogleduvati, inu po tim vfe to, kar je per ogledi naprej prifhlu, Gospofki, ali magiftratu po-rozhiti.

II.

Kaku fe sna, aku jé ogèn vùn prifhal, hitru svejditi.

§ 36. Kir pak vunder per vfi previdnofti doftikrat ogèn vùn pride, sa to je treba fkerbeti, de fe hitru na snanje da.

Soldatam te Polizije, ali mejstnim, inu tershnim vahtarjam fe more tedaj pod flhtrafengo sapovedati, de po nozhi na ogèn dobru ahtengo dajo, inu kakor hitru eno nevarnost zhutijo, hrup, ali larmo naredo.

Kir ponozhnih vahtarjov ni, fe morejo posebni varhi sa ogèn dershati, kateri to opravilu na fe vsamejo, po nozhi okoli gredó, ali kir je perloshnost sa to, na enim turni prebivajo, zhes zelu mejstu, ali terg vidijo, inu vfaki zhetertizh ure enu snaminje od febe dajo, de zhujejo.

§ 37. V' takih krajih, kir fe fmejni dershe, morejo taiftikrat magistrati ali Gosposke fhe vezhi skèrb sa volo ogná imeti. Sa tega volo fe per fmejnkih utah odkrita luzh, ali sherjavza ne fmej perpuftiti, ter more sa dofti vode perpravlenu, inu vshe ta dan pred fmejnám osnanenu, ali vfaj ofhtirjam sapovedanu biti, de gofte inu fmejnške ludí opominjo, na nevarnost tiga ogná v' utah ahtengo dati.

§ 38. Aku tedaj v' enim kraji ogen vun pride, fe ima kmalu hrup narediti, inu na pomozh klizati. Kdur se poftopi, ogèn, kateri je per njemu vun prifhal, sakriti inu taiftiga hmalu, o pravim zhafsi, na snanje ne da, leta ima naj bo hifhni gospodar, ali en drugi, ojstru flhtrafan, inu, taku dalezh, kakor njegovu premoshenje fejshe, tudi obsojen biti, de fhkodo, katera fe je skusi satajenje tiga ogná sgodila, poverne.

§ 39. Sleherni zhlovk je dolshan, ogèn osnaniti, kakor hitru nevarnost, naj bo kakufhna hozhe, samerka.

§ 40. Leto osnanilo fe sgodi skusi krizhanje, inu po nozhi skusi bitje na vrata, inu okna. Tudi fe ima burgermastru, mejstnimu, ali tershnimu rihtarju, inu kommifsarjam tiga ogná, per tej prizhi na snanje dati. Kakor hitru fe hrup faflifhi, ali ogèn samerka, ima bres drugiga povélja, fholmáster, meshnar, ali zerkovni hlapez na plat sgoná biti, na turni po dnevi enu banderu, po nozhi pak eno laterno s' gorezho luzhjo vun obefiti; tèt fe tudi s' bobnam larma naredí.

III.

Kaku fe ogèn hitru pogafsiti more.

§ 41. De fe ogèn hitru pogafsí, je veliku na perpravi leshezhe, namrezh, de vode ne smanka, de je ta potrebna perprava sa gafsiti per rokah, de fleherni zhlovk fvoje opravilu vej, de fe hitru tam, kamer flifhi, na pomozh snajde, inu de fe per gafsénji ordenga dershi.

Sa tega volo imajo kommifsarji sa ogèn, tudi na flhterne po gafsah inu po hifhah ahtengo dajati, inu, kadar ta navadni ogled dershe, tudi teifte ogledati, inu fkerbeti, de fe v' dobrim ftani ohranijo.

(Konec prihodnjič.)

Dopisi

Ribnica. Prostovoljno gasilno društvo v Ribnici imelo je 29. decembra 1901 svoj redni letni občni zbor, katerega se je udeležilo 32 članov.

Dnevni red obsegal je poročilo blagajnika in tajnika, volitev dveh namestnikov, odbornikov proračun in sprejemanje novih članov.

Letni račun kaže primanjkljaja 1251 K 32 h vsled nakupa zemljišča za shrambo gasilnega orodja in nove velike lestve.

Poročilo tajnika spominja se v prvi vrsti izgube, katera je doletela društvo vsled smrti blagajnika gospoda Jožefa Fleša, kateri je preminol 5. majnika 1901 v 79. letu svoje starosti. Pokojnik bil je društvu vrl blagajnik, kateri je z vnemo deloval za procvit gasilstva v Ribnici. Dejanski kot gasilec sicer vsled svojih lét ni mogel nastopati, a deloval je tem marljiveje kot blagajnik in odbornik, in pa pri slovesnih nastopih se je rad opravil v uniformo društva, ter s tem kazal tudi javno svojo navdušenost za stvar. Tako se ob petdesetletnici Nj. Veličanstva ni ustrašil 76 letni starček težavnega potovanja na Dunaj, da pokaže v spremstvu dveh tovarišev, udanost našega društva do presvitlega podpornika vsega dobrega. Bil je odlikovan z različnimi kolajnami in tudi s srebrnim križcem za zasluge.

Za gasilstvo jel se je pokojni zanimati takoj po ustanovitvi ljubljanskega gasilnega društva, ter se je tudi večkrat udeležil gasilskih slavnosti v Ljubljani.

Nameraval je tudi v Ribnici ustanoviti gasilno društvo že l. 1873. ter nabral v to svrhu čez 30 mož in mladeničev,

kateri so bili pripravljene vstopiti kot izvršujoči člani, a stvar se je razbila, ker tedanji občinski odbor ni hotel dovoliti primerne prispevka za nabavo najpotrebnejšega orodja in oprave.

Ko se je leta 1894. vsled darežljivosti slavne «Posojilnice v Ribnici», katera je ostala do danes društvu največja podpornica, moglo ustanoviti društvo, bil je med prvimi, kateri so pristopili, ter tudi druge vabili k pristopu. Na prvem občnem zboru izvoljen je bil dosmrtno četovodjo varuhov, in kmalu na to tudi blagajnikom, katero službo je opravljal vestno in marljivo do svoje smrti. Pokopan je bil 7. majnika in mu je društvo izkazalo poslednjo čast s tem, da so ga tovariši-gasileci ponesli in spremili k večnemu počitku. Bodi vrlému možu zemljica lahka in ohranjen trajen spomin v društvu!

Društvo ima 41 izvršujočih in 38 podpornih članov.

V preteklem letu imelo je društvo največji požar od ustanovitve sem. Dne 5. oktobra nekaj pred poldnevom zapalil je nek petletni deček skedenj št. 3 v Gorenjivasi. Ogenj se je vsled sápe sila hitro razširil in ni bilo društvu mogoče ga omejiti na južno stran ceste, na kateri je pričelo goreti, ker je veter ravno prek ceste pihal, in so bile vsled tega na oni strani stoječe hiše v najkrajšem času v plamenu. Med hišama št. 21 in 20 je spredaj kakih 15 m prostora, dočim so zadaj bili skednji sklenjeni tik do hiše št. 20. Tukaj spoznal je poveljnik g. podnačelnik Arko možnost, zaustaviti prodiranje požara proti zahodni strani. Neustrašenemu delovanju plezalcev se je v istini posrečilo obvarovati hišo št. 20, kar je bilo tem težavneje, ker je ob hišo naslonjeni leseni svinjak stal komaj 3 m od najhujšega ognja. Da se ni ubranila ta hiša, pogorela bi bila vsa ostala severna stran vasi.

Med tem, ko je naše društvo imelo opravilo z nujnim delom sredi vasi, prispelo je bratsko društvo iz Dolenje vasi pod vodstvom starega izkušenega načelnika g. Ig. Merharja, ter tako pravočasno prispevši, otelo iz nevarnosti tik ob ognju stoječo hišo.

Vsa čast vrlim sosedom za pravočasno podeljeno pomoč!

Kmalu na to prihiteli sta še društvi iz Sodražice in od Sv. Gregorja, ter nam z vso vnemo pomagali pri gašenju.

Po odhodu sosednih društev ostalo je naše društvo na požarišču do 2. ure ponoči in je pustilo močno požarno stražo do naslednjega popoldne.

Pri tem požaru uničenih je bilo 9 hiš, 5 hlevov, 14 skednjev in kozolcev ter večje število manjših shramb.

Vaj imeli so posamezni oddelki tekom leta 10, pri katerih je bila udeležba zadovoljiva.

Izlete k slavnostim in veseliam sosednih društev napravili smo tri in sicer k ustanovni slavnosti društva pri Sv. Gregorju, k ustanovitvi oddelka gasilnega društva Dolenjevaškega v Grčaricah, kjer se je blagoslovila tudi nova brizgalna, ter k veselici gasilnega društva v Velikih Laščah.

Plesna veselica prirejena 3. svečana obnesla se je v vsakem oziru izvrstno, za kar gre največja zasluga blagorodnim gospem: Mariji Gruntarjevi, Olgi Koslerjevi, Klementini Pauserjevi, Franji Picckovi, Ani Podbojevi, Matildi dr. Rudeschevi, Štefaniji dr. Schiffrerjevi in Albini Višnikarjevi, katere dame so prevzele pokroviteljstvo te veselice, ter vse storile, da se je tem sijajnejše izvršila. Srčna hvala jim na takej požrtvovalnosti!

Odbor imel je tekom leta 8 sej, v katerih se je sklepalo o društvenih zadevah. Vršil se je tudi izredni občni zbor, na katerem se je izvolil blagajnikom mesto umrlega g. J. Fleša g. Egon Erhovnic, in se je poravnalo tudi neko nesoglasje med načelnštvom in nekaterimi člani.

Ker je društvo silno potrebno lastnega doma, sklenil je odbor pričeti spomladi se zgradbo gasilarne in se je potrebni prostor nakupil ob kolodvorski cesti. Občinski odbor ribniški dovolil je primeren prispevek k tej zgradbi, in tako upamo v bodočem letu blagosloviti svojo lastno, toli zaželeno shrambo.

Po prečitaju tajnikovega poročila vsprejel se je proračun za leto 1902., ter sta se izvolila odborniškima namestnikoma gg. Ivan Lesar st. in Matija Lovšin.

Po sklepnih besedah g. načelnika podali so se člani skupno v gostilno g. podnačelnika, ter se ob čaši piva veselo zabavali, pri kateri priliki se je marsikatera misel sprožila, kako društveno delovanje povzdigniti. Dal Bog uresničenja! Na pomoč!

Avg. Juvanc, tajnik.

Št. Vid nad Ljubljano. Tukajšnje gasilno društvo imelo je 14. decembra 1901 letni občni zbor. Iz poročil je vidno, da ima društvo 49 delavnih članov. Dohodkov je imelo v letu 305 K 05 h. — Pri lanskem občnem zboru smo namesto prejšnjih pomanjkljivih pravil sprejeli brez premembe nova pravila sestavljena od zveze kranjskih gasilnih društev. Ta smo v pretečenem letu dobili od visoke vlade potrjena. Po novih pravilih se je volitev takole vršila: Načelnik Anton Belec, načelnikov namestnik Fran Štrukelj, blagajnik Fran Cirman, tajnik Jožef Arhar, odbornika pa Vid Merhar in Lovrenc Škof.

V nedeljo dne 2. februarja 1902 priredilo je društvo veselico s petjem, deklamacijo in veselo igro «V Ljubljano jo dajmo».

Pevci in pevke so pod vodstvom g. J. Rusa lepo zapeli. Deklamovalka, dekle Manca Koman, je svojo sestavljeno deklamacijo prav živahno in navdušeno povedala. Evo nje vsebine:

Gasilem!

Tiha noč nad selom plava,
in nemira čuti ni,
v selu vse že sladko spava,
sanja mirno brez skrbi.

* * *

A glej, nebo se rudeči,
iz sela dim se privali.
Bolestni krik se oglasi:
«Pomáajte! Gori! Gori!»
Pomoči kliče glas zvoná,
odkod páč bo pomoč prišla?
Saj česar plam se polasti,
vse pogubi, vse vpepeli.
A čujte trombe votli glas,
ki jadrno prihaja v vas!
Oprava svetla se blišči:
To so požarni brambovci,
Glej! Mož za možem skoči v plam,
goreči razsekava tram.

Za svojo varnost on ne bara,
prav nič ne pleši se požara.
In kar z rokami možno ni,
z brizgalnico nadomesti.
Počitka on prej ne pozna
da slednjo iskro pokonča. —
Nevarnost je končana vsa,
ves truden hvali zdaj Boga,
In v srečo čuti zdaj sladkost,
da storil možko je dolžnost.
Zato vam kličem z odra doli,
ki tukaj zbrani ste okoli:

«Vaš stan je stan preimenit!
domovju vi ste krepki ščit.»
Čast vam bodi, o možje,
Srčnost vašu je zastavu!
Vam zakličem z duše vse:
Slava, trikratna vam slava!

M. Koman.

Igralci so pa tudi svojo nalogo dobro izvršili, posebno sta Rotija in Gašpar veliko pohvale in ploskanja žela. Končno je pa tudi srečolov veliko veselja in smehu napravil. Veselica je donesla 242 K. Vsem sodelovalcem in sodelovalkam hvala in priznanje, na svidenje še drugi pot!

A. Belec.

I. gornje-avstrijska naprava gasilnih orodij in oprave

Konrad Rosenbauer

v Lincu (Gor. Avstrijsko).

Sesalne brizge vsacega sestava.

Strešne, kljukaste, vtikalne in mehanične pomikalne lestve.

Vsakojaka oprava za plezalce in šarže.

Razsvetljevalne priprave in glasbila.

Sanitetne oprave in dimne klinkke.

Izvrstne konopne cevi neprekosljive dobrote.

Cenilniki zastoj in poštnine prosto. Olajševalni plačilni pogoji.

J. C. Gerber

trgovina s papirjem in knjigoveznica

Kongresni trg Ljubljana Kongresni trg
ima vse uradne knjige za gasilna društva v zalogi, in sicer:

A. C. Achtschin «Vežbovnik»	1 K — v
Osnovnik	3 » 10 »
Službeni zapisnik	3 » 10 »
Blagajniška knjiga	1 do 2 K
Zapisnik	1 » 2 »

Jamstvo 5 let.

Jamstvo 5 let.

C. kr. privileg.

tovarna brizgalnic, črepalnic in drugih strojev

R. CZERMAK-A

v Toplicah (Češko)

dobavlja

**brizgalnice vsake vrste, hidrofore
in vse drugo ognjegasilno orodje.**

Najugodnejši plačilni pogoji.

Ces. kr. priv.

tvornica strojev, brizgalnic, cevij in ognjegasilnih
predmetov, prva moravska tkalnica cevij in pasov

R. A. Smekal

v Czechu pri Prostejovu

podružnice: Zagreb - Praga - Smichov

odlikovan

s 112 svetinjami, častnimi diplomami i. t. d.
priporoča se

za nabavo vsakojakih brizgalnic, gasilnega orodja,
pasov i. t. d., kmetijskih strojev, peronospora-brizgalnic
po najnižji ceni

kakor v lastni mehanični tkalnici tkane cevi najbolje vrste
po zdavno znižanih cenah.

Postrežba je točna in solidna, pod ugodnimi plačilnimi
pogoji na obroke. — Jamčenje za brizgalnice 5 let.

S spoštovanjem

Podružnica **R. A. Smekal — Zagreb.**

Prošnja!

Slavna gasilna društva prosim, da mi kaj sporočajo o delovanju. Vsaka notica, če tudi kratka, o društvenem razvitku, o posebnih dobrotnikih i. t. d. bo dobro došla.

Na pomoč!

Trčst.